Eduskunta
Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 6/2021)

Talousvaliokunta on pyytänyt Suomen Yrittäjien lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä. Esityksessä ehdotetaan tartuntatautilakia muutettavaksi väliaikaisesti.

Ravitsemisliikkeiden toimintaa rajoitetaan covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi tartuntatautilain väliaikaisten säännösten ja niiden nojalla annettujen valtioneuvoston asetusten mukaisesti 1.11.2020 – 28.2.2021. Esityksessä ehdotetaan, että näiden tartuntatautilain väliaikaisten säännösten voimassaoloa jatkettaisiin 30.6.2021 saakka.

Ravitsemisliikkeiden tulisi edelleen noudattaa hygieniaan liittyviä erityisiä vaatimuksia ja huolehtia asiakkaiden välisen riittävän etäisyyden ylläpitämisestä. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin edelleen säätää ravitsemisliikkeiden aukiolo- ja anniskeluaikaa sekä niiden sisätilojen asiakaspaikkamäärää ja käyttöä koskevia rajoituksia. Ravitsemisliikkeiden tulisi laatia suunnitelma velvollisuuksien ja rajoitusten noudattamisen tueksi.

Suomen Yrittäjien lausunto

Suomen Yrittäjät toteaa, että väliaikaisen sääntelyn jatkaminen on edelleen jatkuvan epidemiatilanteen vuoksi perusteltua. Pidämme nykyistä sääntelymallia lähtökohtaisesti kannatettavana, sillä se mahdollistaa eriasteisten, porrastettujen ja jatkuvaan seurantaan perustuvien rajoitusten käytön. Korostamme, että rajoitukset ovat rajattava laajuudeltaan ja kestoltaan siihen, mikä tartuntataudin leviämisen estämiseksi on kulloinkin välttämätöntä ja rajoituksia tulee lieventää tartuntatautitilanteen niin salliessa. Rajoituksissa on kyse perusoikeuden eli elinkeinovapauden rajoittamisesta, jonka vuoksi rajoitukset ovat tehtävä niin lievinä, kuin se on mahdollista.

Sääntelyä ei tule pitää voimassa kauempaa kuin tartuntojen hallinnan kannalta on tarpeen. Suomen Yrittäjät katsoo asianmukaiseksi, että

väliaikainen sääntely esitetään olevan voimassa 30.6.2021 asti eli vastaavaksi ajaksi kuin muuhun elinkeinotoimintaan ehdotetun sääntelyn.

Esityksen mukaan välittömästi ravitsemisliikkeisiin viittaavien tartuntojen määrä on vähäinen, jopa vain joitakin prosentteja kaikista tartunnoista. Rajoituksia asetettaessa tulee tarkoin arvioida, mikä on ravitsemistoiminnan merkitys uusien tartuntatapauksien ilmaantumiselle ja ovatko asetettavat rajoitukset tarkoituksenmukaisia tartuntojen leviämisen estämiseksi. Merkitystä tulee antaa myös sille, että ravintola-alan toimijat ovat ottaneet vastuuta ja onnistuneesti toimillaan pystyneet estämään altistumisia ja tartuntoja.

Sääntelyn jatkamista esitetään ilman laajempia arvioita säännösmuutoksien tarpeellisuudesta. Suomen Yrittäjät katsoo, ettei sääntelyn tulisi mahdollistaa asiakasmäärän kategorisia rajoituksia. Asiakasmäärää koskevien rajoitusten laajuus on säännöksissä jaoteltu sen mukaan, onko kyse anniskelutoiminnasta vai muusta ravitsemustoiminnasta. Joissakin ravintoloissa ja anniskeluravintoloissa voidaan normaalillakin asiakasmäärällä erilaisin tilajärjestelyin saavuttaa ne tavoitteet, joihin sääntelyllä pyritään.

Muuhun elinkeinotoimintaan ehdotetussa sääntelyssä asiakkaiden lähikontaktien estämisestä koskeva velvoite noudattaa lievimmän haitan periaatetta. Muuhun elinkeinotoimintaan ehdotetussa sääntelyssä toiminnanharjoittajan olisi mahdollista toteuttaa tämä velvoite omaan toimintaansa parhaiten sopivalla tavalla esimerkiksi erilaisin tilanjärjestelyin. Vasta viimesijaisena keinona, jos asiakkaiden lähikontaktien estäminen ei olisi muiden keinojen avulla saavutettavissa, toiminnanharjoittajan olisi rajoitettava asiakasmäärää asiakkaiden lähikontaktien estämiseksi.

Suomen Yrittäjät pitää sääntelyn oikeudenmukaisuuden ja elinkeinonharjoittajien tasapuolisen kohtelun vuoksi tärkeänä, että koronavirusepidemiaan liittyvää rajoitussääntelyä sovelletaan kaikkiin elinkeinoharjoittajiin mahdollisimman yhtenevästi. Näin ei tällä hetkellä ole vaan ravitsemistoimintaa säädellään muuhun elinkeinotoimintaan ehdotetusta sääntelystä poikkeavasti asiakasmäärän rajoittamisen suhteen. Tartuntojen leviämistä estävä sääntely tulisi nähdä kokonaisuutena, eikä eri toimijoita tule asettaa ilman asianmukaisia perusteita huonompaan asemaan toisiinsa verrattuna.

Ravintoloiden rajoitussääntely on ollut voimassa jo pitkään. Suomen Yrittäjät huomauttaa, että sääntelyn pitkittymisen vuoksi on syytä selvittää tarpeita muihin lainsäädäntömuutoksiin, jotka voisivat helpottaa toimialan tilannetta heikentämättä tavoitetta tartuntojen torjunnasta. Suomen Yrittäjät katsoo, että ravintoloiden tilanteen helpottamiseksi olisi syytä tehdä pikaisia muutoksia alkoholin ulos- ja etämyyntiä koskevaan sääntelyyn, jotta

ravintolat voisivat paremmin hyötyä koronaturvallisesta take-away -toiminnastaan. Kotiin toimitettujen annoksiin tulisi, erityisesti koronaepidemian vuoksi, saada mukaan myös alkoholijuomat.

Alan taloudellisen tilanteen heikkeneminen tulee syvenemään rajoitusten jatkuessa. Toimialan kantokykyä on jo pitkään jatkuneiden rajoitusten vuoksi koeteltu ankarasti. Tämän vuoksi on varmistettava, että ravintolat saavat kompensaatiota rajoituksista aiheutuvista vahingoista.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Karoliina Katila
asiantuntija